

A NŐI GÉNIUSZ FÉRFIELMÉLKEDÉSEK A NŐI NAGYSZERŰSÉGRŐL

Puskás Balázs

A NŐI GÉNIUSZ
FÉRFIELMÉLKEDÉSEK
A NŐI NAGYSZERŰSÉGRŐL

Puskás Balázs

A következőkben három rövid írás a nők zsenialitása előtt tiszteleg. Az alapvetően a XXI. század pápáinak – II. János Pál, XVI. Benedek és Ferenc – írásaira, megnyilatkozásaira támaszkodó elmélkedések arra bátorítják a nőket, hogy a női hivatásukat ajándékként éljék meg: a posztmodern társadalmak nem nélkülözhetik a női géniust, sőt, nélküle az emberiség egyre inkább nyilvánvaló hanyatlása lassan megállíthatatlanná válik. Ma jobban, mint bármikor korábban, arra van szükség, hogy a nők az egyházakban és a társadalmakban előbbre lépjenek, és a korábbiaknál erőteljesebben érvényesítsék sajátos adottságaikat.

„Ha egy jobb világot akarunk, egy olyan világot, amely békés otthon lesz, és nem háborús terep, vegyük szívünkbe minden nő méltóságát. Nőtől született a Béke Fejedelme.

A nők békeadók és közvetítők, ezért teljes mértékben be kell őket vonni a döntéshozatali folyamatokba.

*Mert amikor a nők megoszthatják ajándékaikat, a világ egységesebbé, békésebbé válik.
Ezért a nők minden előrelépése az emberiség egésze számára is előrelépést jelent.
Ferenc pápa¹*

A NŐ ÉS A BÉKE

2005-ben Bíró László, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia akkori családreferens püspökének kísérője és tolmácsa voltam egy konferencián, amelyen ő is felszólalt. A konferencia témája (A nők szerepe a világbékében) elsősre megmosolyogtatott. A Beépített szépség c. vígjáték jutott eszembe, amelyben egy FBI ügynök (Sandra Bullock) egy bűneset kapcsán be kell épülnön egy szépségversenybe, és neki, a harcos amazonnak is a világbékét kell hirdetnie a megszólalásai során. Ami persze nem kevés erőfeszítésbe kerül. A téma éppen ezt az erőlködést juttatta eszembe, és hasonlóan idegenkedve kezdtem bele az előadások hallgatásába, mint Sandra Bullock a világbéke szépségversenybe csomagolt hirdetésébe.

Aztán egyre inkább rácsodálkoztam a téma igazságtartalmára. A felszólalók, köztük Bíró püspök is újra és újra hangsúlyozták, hogy minden társadalom alapja a nő. Hogy az a nemzet, ország, birodalom, amelyben a nők nem tudják érvényesíteni a nőiségükből fakadó sajátos, helyettesíthetetlen és pótolhatatlan adottságaikat, egy idő után óhatatlanul destabilizálódik, és a társadalmi béke felborul.

Hogy miért is? Mert a nő az, aki az otthonban békét teremt. Az édesanyák azok, akik a gyermek biztonságos identitásfejlődésének első kulcsai. Mert a fiú a lánnyal való kommunikációban tanul meg férfivá lenni. És a nő által fenntartott, melegen tartott otthonok békéje fonódik össze és alkotja meg a társadalmi békét. Ha tehát a nő „nincs a helyén”, akkor az otthon kihűl, a fiúgyermek elbizonytalanodik, a férfivá érés végeredményeként a fiúkból vagy vademberek, vagy nyámnyilák lesznek, az „igazi férfi”, az „úriember” pedig feliratkozik a kihalóban lévő fajok közé. A férfi elbizonytalanodása, elvadulása vagy éppen gyámoltalanná válása pedig a társadalom destabilizációja felé vezető úton az utolsó lépés.

A társadalom békéje tehát a nő diszfunkciója esetén idővel biztosan megborul.

De mit értünk a társadalom békéjén, milyen értelemben használjuk a „béke” szót? Ferenc pápa ezt újra és újra világossá teszi a békéről szóló üzeneteiben.² 2022-ben például a béke világnapján a hívekhez intézett üzenetében a pápa kifejtette, hogy „a béke minden korban magasból érkező ajándék és a közös igyekezet gyümölcse egyszerre.”³ Leszögezte, hogy „lényegében a béke „építészetről”... és a „béke „művészetéről”, beszélhetünk, amely mindannyiunkat közvetlenül, személyesen érint”. És kiemelte azt, hogy „mindannyian együtt dolgozhatunk egy békésebb világ építésén, szívüinktől és családi kapcsolatainktól kezdve egészen a társadalomban működő és a környezettel való és a népek és nemzetek közötti kapcsolatokig.”⁴

A béke tehát nem csupán a háború hiánya. Nem csak azt jelenti, hogy tartózkodunk a konfliktustól, az agressziótól, az egymás megtámadásától. A béke egyrészt „magasból érkező ajándék”. Isteni kegyelem a bűntől sújtott világ számára. Másrészt a békének a szívekben, illetve a társadalom alapegységének, a családoknak a legbelső kapcsolataiban kell megszületnie a Szentatya szavai szerint, hiszen csak így, belülről, az egyéntől és a családtól kiindulva tudja erős, tartós kötőszálakkal behálózni a népek, a nemzetek szövetét.

¹ A pápákról szóló idézeteket az Associazione Donne in Vaticano (Nők a Vatikánban Egyesület) honlapjáról vettem. <https://donneinvaticano.org/en/pope-francis/> Utolsó hozzáférés: 2022.03.03. Az idézett rész Ferenc pápának 2020. január 1-jén, a béke világnapján elmondott homíliájából származik.

² A Szentatya az elődei által folytatott hagyományokhoz híven január 1-jén, a béke világnapja alkalmából minden évben üzenetet küld a híveknek és minden jóakarát embernek. <https://www.magyarokurir.hu/hirek/ferenc-papa-uzenete-beke-55-vilagnapjara> utolsó hozzáférés: 2022.03.03.

³ Ibid.

⁴ Ibid

A békét az egyéntől és a családtól kiindulva kell tehát építeni ahhoz, hogy – ahogy a Szentatya fogalmaz – a „társadalmi szerződés létrejöhhessen”, hogy a társadalom belső viszonyai békét, biztonságot, kölcsönös felelősségvállalást hordozzanak.

A család alapja, meghatározója pedig a nő, az anya, aki megteremti és megtartja a család melegét, egységét, aki nélkül embergyermekben a társas kapcsolatokra-, a biztos kötődésre való képesség alapját képező ösbizalom kialakulása rendkívül nehéz.

Domenico Dolce és Stefano Gabbana, a Dolce & Gabbana divatcég tulajdonosai, akik egyébként meleg párként 23 éven át éltek együtt, 2015-ben „atomot robbantottak” azzal, hogy egy megnyilvánulásukban kifejezetten elleneztek a melegek örökbefogadását, és kijelentették, hogy szerintük „a hagyományos család az egyetlen család.”⁵ Stefano egy másik nyilatkozatában így vallott: „Egy gyereknek apára és anyára van szüksége. El sem tudom képzelni a gyerekkoromat az anyám nélkül. És hiszek abban is, hogy kegyetlen dolog elvenni egy gyermeket az édesanyjától.”⁶ A kijelentéseik óriási felháborodást váltottak ki a meleg lobbi képviselőiben, akik – köztük pl. Elton John – bojkottra szólítottak a divatmárka ellen.

Pedig Stefano Dolce sem mondott mást, mint Ferenc pápa: a társadalom alapja a (hagyományos⁷) család, ami akkor tudja a szerepét teljesen betölteni, ha a nő, az anya is a részét képezi, ha az édesanya a gondoskodás szeretetével lehetővé teszi a gyermeke számára a legbiztosabb, az anyára felé irányuló kötődés kialakulását és megteremti az otthon melegét.

És nemcsak azt. A nőknek abban is szerepe van, hogy a családban megélt gondoskodó szeretetet a társadalomba is továbbvigyék. Ferenc pápa nagyon világosan fogalmazott egy évvel korábban, szintén a békenapi üzenetében, amikor arra bátorított mindenkit, hogy „a számos társadalmi egyenlőtlenség leküzdése céljából a gondoskodás kultúrájának prófétái tanújává váljon.”⁸ Ami „csak a nők széles körű és hatékony részvételével valósulhat meg, akik a családban, valamint minden társadalmi, politikai és intézményi szférában főszerepet játszanak.”

Hiszen ma mindenféle környezetben megtaláljuk a nőket: a családokban, a munkahelyeken, az iskolákban, a politikai életben, a művészetekben, a kórházakban, az egyházi szervezetekben.

Chiara Lubich, a Focolare Mozgalom alapítója mindezt nagyon hasonlóan fogalmazta meg, ő is a gondoskodó szeretetet emelte a középpontba: „A nő úgy él, hogy a család minden tagja számára élő és állandó legyen a „másikért élés” valósága”⁹. A gondoskodó szeretet, az önfeláldozás, a teljes önátadás valósága. „A problémák megoldásával, az ellentétek elsimításával, a megbocsátani tudással, a felelősség és a feladatok harmonikus elosztásával egy új békét hoz a családba, s arra ösztönzi, hogy nyíljon ki az egész emberiség felé.

De a nők a társadalmi életben, annak minden szektorában is dolgoznak. Ezekon a területeken a nő – pontosan azért, mert képes mások felé fordulni és figyelni minden emberre – új lendületet ad azoknak a kezdeményezéseknek, melyek emberibb arculatot és egy újfajta vitalitást adnak az intézményeknek. Elkötelezetten tud élni az emberiség kulcsfontosságú problémáinak megoldásáért. Ebből fakad, hogy különös figyelmet szentel a javak egyenlő elosztásának, a nemzetközi szolidaritásnak, és innen ered érzékenysége a környezet aktuális problémái iránt.”

És innen nézve lassan a helyére kerülnek a dolgok, elhalványul a Beépített szépség filmélményét előhívó zavarodottság.

Hiszen ha a béke az egyén és a társadalom szívéből kiinduló társadalmi valóság, amelynek origójában a nő áll, miközben a női hivatás, a női szerepvállalás nem áll meg a család határainál, hanem a társadalom minden területén képes kifejteni a maga sajátos jellemzőket hordozó, különleges, a békére és harmóniára irányuló hatásait, akkor már nem tűnik erőltetettnek az a sommás kijelentés, hogy a világbéke valójában a nőknél múlik...

⁵ <https://vs.hu/magazin/osszes/meleghazassag-isten-ments-katolikusok-vagyunk-0318> Utolsó hozzáférés: 2022.03.03.

⁶ Ibid

⁷ „Azt mondta, nem lehet engedni, hogy relativizálják a családokat. A család az apa, anya, gyerek, és pont. Ferenc pápa világhossá tette, hogy a család: az apa, anya és gyerekek. Ebben nincs vita” – így idézte fel a szentatya budapesti látogatásán mondott szavait Orbán Viktor miniszterelnök reggel a Kossuth Rádióban, amikor Ferenc pápa Budapesten, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson tett látogatásáról, a vele való személyes találkozásról mesélt (<https://hivado.hu/belfold/cikk/2021/09/17/a-csalad-az-apa-anya-gyerek-es-pont>) Utolsó hozzáférés: 2022.03.03.

⁸ <https://katolikus.hu/cikk/ferenc-papa-uzenete-a-beke-54-vilagnapjara--a-gondoskodas-kulturaja--mint-a-beke-utja> Utolsó hozzáférés: 2022.03.03.

⁹ Chiara Lubich: A női géniusz. <https://ujvarosonline.hu/lelkiseg/a-noi-geniusz> Utolsó hozzáférés: 2022.03.03.

„Az Egyháznak nagy hálával kell tartoznia a nők felé...”¹⁰

„Sok nő nagylelkű hozzájárulása nélkül a kereszténység története egészen másképp alakult volna.”¹¹

A NŐ ÉS AZ EGYHÁZ

Nem is olyan régen egy kedves ismerősöm posztolt két fotót egymás mellett a legnagyobb közösségi oldalon. A felső képen egy szentszéki konferencia volt látható több tucatnyi püspökkel, az alsón pedig egy muszlim tudósokból álló tanácskozás Szaúd Arabiából. Mindkét fotón csak férfiak szerepeltek, a konferenciák a Vatikánban és a Közel-keleti országban is a nőkről szóltak. A kép alatt pedig az ismerősöm (spanyol pap) kommentje: csak én érzem úgy, hogy valami itt nem stimmel?

És igen, van azért némi hiányérzete az embernek, úgy általában a civilek, de köztük is elsősorban a nők egyházi szerepvállalásának helyzetét illetően. Vitathatatlan, hogy a nők szerepe, helye a nagy világvallásokban az évszázadok során szinte mindenütt sokat változott, leginkább az emancipáció irányába. Ugyanakkor, amint a fenti példa is mutatja, van még hová fejlődni.

A XX, XXI. század pápai sokszor hangsúlyozták a nők megbecsülésének fontosságát. A fenti idézetben XVI. Benedek pápa egyenesen történelmi jelentőségűnek nyilvánította a nők szerepét, de Ferenc pápa is hangsúlyozta a nők társadalmi szerepnövekedésének, a vezető pozíciókban való részvételüknek, illetve az egyházban való szerepvállalásuk növekedésének a fontosságát. Ez utóbbival kapcsolatosan például azt mondta, hogy „szenved”, amikor azt látja, hogy a nők szerepe az egyházban átcsúszik a szolgálatból a szolgátságba. A Szentatya mély azonosulást mutat a nők helyzetével, egyházi szerepük transzformációjának szükségességével kapcsolatban. Így fogalmaz: „Amikor nőket látok szolgáló cselekményeket végrehajtani, az azért van, mert nem értik megfelelően a nő szerepét. Milyen jelenlétük van a nőknek az egyházban? Lehet-e továbbfejleszteni? Ez a kérdés közel áll a szívemhez.”

A jelenség, amiről beszél, nyilván a saját élményein alapul. Szerzetes előljáróként, püspökként és pápaként is megtapasztalhatta, ahogyan a tartományfőnökségen, az egyházmegyénél vagy éppen a Szentszék dikasztériumaiban¹² dolgozó nők hogyan viszonyulnak a feletteseikhez, vagy a feletteseik hozzájuk. Ma is létező jelenség, hogy a túlnyomórészt férfikörnyezetben szocializálódott papok, szerzetesek, püspökök számára néha idegennek tűnik a női szakemberekkel való együttműködés, különösen akkor, ha a nők vezető beosztásban vannak. Ebből fakadóan pedig bizony előfordul az, amiről Ferenc beszél, hogy a klérust segítő női munkatársak szolgálata nem tud kiteljesedni.

A Katolikus Egyházban ez részben persze abból is fakad, hogy a Kánonjog szerint az egyházi felső vezetést kizárólag klerikusok láthatják el. Ezt a problémakört Benedek pápa fogalmazta meg talán a legékekesszólóbban egy német újságíróknak tartott sajtótájékoztatón¹³: „A mi korunkban is a nőknek, és velük együtt nekünk is, mindig a megfelelő helyüket-helyünket kell keresnünk. Ma [a nők] nagyon jelen vannak a Szentszék dikasztériumaiban. Van azonban egy jogi probléma: a kánonjog szerint a jogilag kötelező erejű határozatok meghozatalának joga a szent rendekre¹⁴ korlátozódik. Ebből a szempontból tehát vannak korlátok, de úgy gondolom, hogy maguk a nők, energiájukkal és erejükkel, a ráhatásra való képességükkel,¹⁵ úgymond „spirituális erejükkel” tudni fogják, hogyan alakítsák ki a saját területet. És meg kell próbálnunk hallgatni Istenre, hogy ne szembehelyezkedjünk vele, hanem éppen ellenkezőleg, örüljünk, amikor a női elem eléri a számára legmegfelelőbb helyet az Egyházban, Isten Anyjából és Mária Magdolnából kiindulva.”

¹⁰ XVI. Benedek pápa, találkozó a római papsággal, 2006. március 2.

¹¹ XVI. Benedek pápa, általános audiencia, 2007. február 14.

¹² Szentszéki Dikasztérium: A Római Kúria jelentősebb hivatalait a világi államok minisztériumaihoz hasonló funkciót ellátó dikasztériumok alkotják. Az elnevezés az Államtitkárságot, a kongregációkat, a pápai tanácsokat, a bíróságokat és a hivatalokat jelöli.

¹³ XVI. Benedek pápa, interjú német újságírókkal, 2006. augusztus 5.

¹⁴ Az egyházi rendeknek három nagyobb szentségi jellegű, és két kisebb rendje van. Az előbbieket (diakónus, püspök, pap) szent rendeknek is szokták nevezni, Benedek pápa is ezzel a kifejezéssel élt az idézett szövegben.

¹⁵ Az eredetiben a predomnanza, azaz túlsúly szó szerepel

Energia, erő, hatásgyakorlás, spirituális erő. Ezeket a női tulajdonságokat emeli ki Benedek pápa. Ezek közül a Katolikus Egyház történetében mindre találunk példát, hiszen az tele van kiemelkedő női alakokkal, Avilai Szent Teréztől Jeanne D'Arc-on át Edit Steinig és Teréz anyáig, vagy éppen Salkaházi Sáráig ezek a nők mind rendelkeztek az említett tulajdonságok valamelyikével, köztük a spirituális erővel, az Isten felé törő legmélyebb lelki vágyból fakadó Isten- és emberszeretettel.

Talán leginkább ez a mély spiritualitás az, amiben a nők magasan a férfiak fölé nőnek az Egyházban. „Igen sok nem-keresztény és keresztény misztikus hagyományban a nők felülreprezentáltak”.¹⁶ Többen vannak azok a nők, akik az Isten, a túlvilág, a lélek, az angyalok világába misztikus élményeiken át be tudtak „kukucsálni” úgy, hogy azt közvetíteni is képesek voltak, nemcsak életük példájával, hanem írásaikkal is. Amelyekkel óriási hatással voltak azokra az istenkereső, istenfélő férfiakra is, akik egyébként nem mindig voltak éppen a női nem értő ismerői. Olyan középkori szentek, mint pl. Avilai Nagy Szent Teréz, folyamatosan ki voltak téve ezeknek a kételkedő, a női misztikusokat sokszor örülteknek gondoló klerikusok ellenszenvének.¹⁷

Terézt többször citálták az inkvizíció elé, nem sokon múltott a bebörtönzése, de ő, bár soha nem volt engedetlen, a lelkiismerete szava mellett mindig kitartott. „Soha nem fognak meggyőzni valamiről, ha a lelkiismeretemmel ellenkezik, még ha az egész világ vonul is fel ellenem!”¹⁸

Avilai Szent Teréz személyisége olyan, mintha „kimaxolnánk” azokat az alapvető női tulajdonságokat, amiket Benedek pápa kiemelt a diskasztériumokban dolgozó, professzionális nők jellemzésében: energia, erő, hatásgyakorlás, spirituális erő jellemezte. És jellemzi azt a sok nőt, akik ma az Egyházban munkát végeznek. Családanyák, szerzetesnővérek, egyedülálló nők, akik az Isten iránti mélyes szeretettől és az Egyház iránti elkötelezettségből fakadóan szolgálni akarnak, tenni a jót, építeni az Isten Országát. És olyan kincseket hordoznak, amik a férfiakból, beleértve az egyházi rendek tagjait is, sokszor hiányoznak.

Az emeritus szentatya ezért kéri a klérust és mindannyunkat, férfiakat, hogy „hallgassunk Istenre, hogy ne szembehelyezkedjünk vele, hanem éppen ellenkezőleg: örüljünk, amikor a női elem eléri a számára legmegfelelőbb helyet az Egyházban, Isten Anyjából és Mária Magdolnából kiindulva”.

Isten Anyja, bár egyszerű, tudatlan, valószínűleg analfabéta kislánként lett Jézus anyja, a teremtett világ legfontosabb személye: ő hordozta és nevelte az Isten Fiát, ő volt, aki testben és lélekben a legközelebb volt az Úrhoz a kereszthalál borzalmi között, és ő lett az apostolok Királynője, aki egyedüli emberként testében is mennybe vétetett. Nem lesz baj megismételni: az emberi teremtmények legfontosabb személye nem egy férfi, hanem egy nő. Aki soha nem viselkedett férfiként, soha nem akart férfi lenni, ellenkezőleg: nőként lett az, ami, minden teremtmény (beleértve az angyalokat is) királynője.

Máriában benne van minden, ami nő: egyrészt feleség és anya, másrészt viszont királynő és védelmező, és ezek nincsenek egymással ellentétben. Amikor feleségként és anyaként szolgál, ugyanannyira nő és a méltósága teljében élő ember, mint amikor Jézus az ő szavára tesz csodát¹⁹ vagy az apostolok körülötte, az ő palástjába kapaszkodva, az ő iránymutatásait figyelve várják a Szentlelket.²⁰

Erre emlékeztetett Benedek pápa, amikor arra kérte a klérus tagjait, az apostolok mai utódait és minden, az egyházban élő férfiembert, hogy Máriaként kezeljék azokat a nőket, akik körülöttük vannak. Ne szolgálként tekintsenek rájuk, hanem hagyják, hogy az erejük, a spirituális hatalmuk megnyilvánuljon. Hogy – ahogy az Istenanya, Mária – úgy a mai máriák is megtalálják az őket megillető helyüket az Egyház kebelében.

¹⁶ Turai Gabriella: A klasszikus női misztika – A női lélek egykor és ma (A szív /jezsuita folyóirat/ - 2015.03.14.

¹⁷ Ibid. „Mivel a női misztikus tapasztalatok gombamód szaporodtak a középkorban, ezért az egyház kénytelen volt 'megszelídíteni' a lejegyzett tapasztalatokat, ha nem akarta minden női tagját eretneknek nyilvánítani. Nehezítette az elfogadtatásukat az a tény is, hogy saját koruk szent örülteknek tekintette ezeket a nőket.”

¹⁸ Avilai Nagy Szent Teréz – <https://archiv.katolikus.hu/szentek/1015.html> utolsó hozzáférés: 2022.03.04.

¹⁹ Jn. 2,1 – 12

²⁰ Ap.Csel 2, 1

„Hála neked, nő, azért, hogy nő vagy! Női mivoltodban gyökerező érzékenységeddel gazdagítod a világ megértését és hozzájárulsz az emberi kapcsolatok teljes igazságához. A hála azonban nem elég, tudom. Sajnos olyan beidegződésekkel átszótt történelem örökösei vagyunk, mely minden korban és mindenütt megnehezítette a nő útját, akinek méltóságát félreismerték, értékeit eltorzították, akit gyakran kizártak, sőt rabszolgává tettek. Ez akadályozta abban, hogy valóban önmaga legyen, az egész emberiséget pedig megfosztotta az igazi lelki gazdagságtól.”

„A jövő Egyháza a harmadik évezredben bizonyára nem mulasztja el, hogy elismeréssel legyen a „női géniusz” új és csodálatos megnyilvánulásai iránt.”²¹

A NŐI GÉNIUSZ

Nézem a Netflixen futó olasz dokumentumfilmet a női géniuszról, amelynek első felében a Szentszéknél dolgozó nők, világiak és szerzetesek vallanak életükről, örömeikről, a kihívásokról, amikkel nap mint nap szembe kell nézzenek. Egyikük kifejti, hogy igazából ennek a kifejezésnek, amit II. János Pál tett híressé, sehol nem található valódi definíciója.

Aztán a riportalany vállalkozik egy saját fogalom meghatározásra: az önátadó, a hétköznapiakban önmagáról lemondó szeretetet emeli ki, mint olyan női princípiumot, ami szerinte kifejezetten és kizárólagosan feminin. Elgondolkodtam és arra jutottam, hogy tényleg, ez a fajta szeretetgyakorlás nem a férfiak sajátja. És, hogy e nélkül a szeretet nélkül, amit a feleségetől kapok én is meg a négy gyerekünk is, nagy bajban lennénk.

Nekem ugyanakkor egészen más jutott eszembe, amikor először hallottam ezt a kifejezést: az intuíció, a látható dolgok mögé látás képessége. Az a fajta emberismeret, ami ráérzéssel működik. Ami miatt a HR-esek többsége nő. Ami miatt az emberfia bizonyos rendszerességgel odabattyog a feleségéhez vagy a kolléganőjéhez és megkérdezi: te hogyan látod? Mert ő másként fogja látni, és olyan aspektust hoz be, amire álmodban sem gondoltál.

A „női géniuszt”, bár II. János Pál nevéhez köti mindenki, nem ő használta először. A szent pápa két nagy írást is dedikált a nőknek: 1988-ban, a Mária év alkalmából²², melyben a „női misztériumról” beszélt, és 1995-ben, a Nők IV. Világkonferenciája alkalmából²³. Ez utóbbiban jelenik meg a női géniusz fogalma, amit először a pápák közül még XII. Piusz pápa használt, több alkalommal is, de a koncepció körvonalait a Katolikus Nőszervezetek Világösszevételének (1957) szóló felszólításai tartalmazzák.²⁴

Később II. János Pál már említett dokumentumai fejtik ki részleteiben, mi is az a női zsenialitás, aminek új és csodálatos megnyilvánulásai iránt a harmadik évezred remélhetőleg elismeréssel lesz.²⁵

Napjainkban a korábbinál is nagyobb szükség van a nők lélektől lélekgig ható, az emberi kapcsolatokat építő, a család és a társadalom biztonságát megeremtő hatására. Arra a feminin hozzáállásra, amely életet és harmóniát hoz, köszönhetően azoknak az attitűdöknek, amelyeket a két nagy, korábban idézett pápai dokumentum kiemel: a fogékonyság, az érzékenység, a nagylelkűség és az anyaság²⁶:

A női géniusz alapja a fogékonyság, ami nem passzív állapot, hanem az élet és a szeretet ajándékainak aktív befogadása. Az érzékenység, amely annyira szerves része a női személyiségnek; az a képesség, hogy meglássuk és megértsük az emberi szív mélyebb szükségleteit és vágyait, és szeretetben válaszoljunk rájuk. A fogékonyság és az érzékenység tulajdonságai pedig a nagylelkűség szellemiségét eredménye-

²¹ II. JÁNOS PÁL PÁPA LEVÉL A NŐKNEK a Nők IV. Világkonferenciája alkalmából Peking, 1995. szeptember

²² MULIERIS DIGNITATEM II. János Pál pápa apostoli levele a nő méltóságáról és hivatásáról 1988. augusztus 15.

²³ II. JÁNOS PÁL PÁPA LEVÉL A NŐKNEK a Nők IV. Világkonferenciája alkalmából Peking, 1995. szeptember

²⁴ Mary Joe Anderson: Feminine Genius; Catholic Answers, 7/1/2005. <https://www.catholic.com/magazine/print-edition/feminine-genius> utolsó hozzáférés: 2022.03.04.

²⁵ II. JÁNOS PÁL PÁPA LEVÉL A NŐKNEK a Nők IV. Világkonferenciája alkalmából Peking, 1995. szeptember

²⁶ Mary Joe Anderson: Feminine Genius; Catholic Answers, 7/1/2005.

zik, amely a másik személyt oly módon értékeli, hogy őrte akár saját céljait, érdekeit is képes háttérbe szorítani. A női géniusz egyik legnagyobb öröme és titka pedig az anyaság képessége, ami a biológiai anyaságon túl elsősorban annak lelki vonatkozását jelenti²⁷.

A nőiség ajándék és hivatás. A XXI. század három pápája, úgy tűnik, felismerte ezt, és arra hívta a nőket, hogy tegyenek meg mindent, hogy befolyásukat, a női géniuszból eredő sajátos teremtő erejüket növeljék az egyházon és a társadalmon belül, amelyeknek ma jobban, mint valaha, szüksége van a nő béketeremtő, egyházépítő, harmóniát hozó zsenialitására.

Nekünk, férfiaknak pedig azt üzenik a szentatyák, hogy „ne álljunk ellent”, hogy támogassuk, segítsük a nőket a hivatásuknak, a nőiségükben kapott isteni ajándékoknak a maguk teljességében való megélésére.

Ez a mi dolgunk, és ez nem is kevés.

²⁷ Karen Doyle: The Feminine Genius; Catholic Family, 05/10/2015. <https://cathfamily.org/the-feminine-genius/> utolsó hozzáférés: 2022. 03. 04.

IRODALOM

1. Donneinvaticano.org <https://donneinvaticano.org/en/women-popes/>
2. Magyar Kurír <https://www.magyarKurir.hu/hirek/ferenc-papa-uzenete-beke-55-vilagnapjara>
3. VS.hu <https://vs.hu/magazin/osszes/meleghezassag-isten-ments-katolikusok-vagyunk-0318>
4. Hirado.hu <https://hirado.hu/belfold/cikk/2021/09/17/a-csalad-az-apa-anyja-gyerek-es-pont>
5. Katolikus.hu <https://katolikus.hu/cikk/ferenc-papa-uzenete-a-beke-54-vilagnapjara--a-gondoskodas-kulturaja---mint-a-beke-utja>
<https://archiv.katolikus.hu/szentek/1015.html>
6. Chiara Lubich: A női géniusz. <https://ujvarosonline.hu/lelkiseg/a-noi-geniusz>
7. Turai Gabriella: A klasszikus női misztika – A női lélek egykor és ma (A szív /jezsuita folyóirat/ – 2015.03.14.
8. II. JÁNOS PÁL PÁPA LEVÉL A NŐKNEK a Nők IV. Világkonferenciája alkalmából Peking, 1995. szeptember
9. MULIERIS DIGNITATEM II. János Pál pápa apostoli levele a nő méltóságáról és hivatásáról 1988. augusztus 15.
10. Mary Joe Anderson: Feminine Genius; Catholic Answers, 7/1/2005. <https://www.catholic.com/magazine/print-edition/feminine-genius>
11. Karen Doyle: The Feminine Genius; Catholic Family, 05/10/2015. <https://cathfamily.org/the-feminine-genius/>

*Szerző:
Puskás Balázs*

*Grafikai tervezés:
Balás Benedek DLA*

*Felelős kiadó:
Dr. Máthé Zsuzsa*

Szent István Intézet 2022
szentistvanintezet.hu

A tanulmány a Batthyány Lajos Alapítvány támogatásával jelent meg.

